

Talouden toteutuminen 2025 / Osavuositarkastus 1-3

Kaupunginhallitus 05.05.2025 § 123
3399/02.02.02/2025

Valmistelija: Talous- ja hallintojohtaja Katja Aalto
etunimi.sukunimi(ät)uusikaupunki.fi

Tammi-maaliskuun 2025 osavuositarkastus on koottu talouspalveluissa. Talouspalvelut on pyrkinyt uudistamaan raporttia entistä informatiiviseksi siten, että kukin palvelualue (sitovuustaso) on tuonut esiin olennaisia toimintaan ja talouteen liittyviä tapahtumia ja arvioita tulevasta kehityksestä. Raportit on laadittu valtuuston hyväksymällä sitovuustasolla. Kehitämme raporttia mielellämme lisää saadun palautteen perusteella.

Toimielimet raportoivat talousarvion toteutumisesta valtuustolle neljännesvuosittain: ensimmäinen raportointikausi kattaa kuukaudet 1–3 (taloudelliset tavoitteet), toinen 1–6 (toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet), kolmas 1–9 (taloudelliset tavoitteet) ja neljäs 1–12 (tp). Raportit toimitetaan palvelualueittain.

Tasaisen käytön mukainen kolmen kuukauden tuottojen ja kulujen käyttöaste ja toimintakate on 25 % budjetoidusta. Palkkojen toteutumisaste on tätä pienempi johtuen siitä, että yli 0,6 kuukauden palkkamenoja vastaava lomaraha maksetaan kesäkuussa. Käyttöprosenttiin vaikuttaa myös se, että tuottojen ja kulujen kertymiä ei ole vielä saatu jaksotettua tasaisemmin kaikilta osin. Varsinkin palvelualueiden toteutumisissa saattaa yksittäiset erät ja niiden jaksottuminen vaikuttaa, mitä on pyritty avaamaan raportin tekstissä.

Toteutumisvertailun alussa on kaupungin ja liikelaitosten yhdistetty tuloslaskelma sekä kaupungin tuloslaskelma. Liikelaitosten tuloslaskelmat ovat vertailun lopussa.

Kaupungin tuloslaskelman toteutuminen

Kaupungin tuloslaskelman vertailukelpoisuutta edellisen vuoden lukujen kanssa vaikeuttaa erityisesti kaksi tekijää:

- monitoimijatalo Wintterin valmistuminen ja käyttöönotto helmikuussa 2025, joka näkyy erityisesti teknisten palvelujen, opetus- ja kasvatustalvelujen ja hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelujen toteutumisissa sekä

- lakisääteisten TE-palvelujen siirtymien valtiolta kunnille vuoden 2025 alusta

Näiden vaikutuksista talouteen on kerrottu tarkemmin liitteessä olevassa osavuosikatsauksessa.

Kaupungin toimintatuotot olivat alkuvuoden osalta 7,9, miljoonaa euroa, 26,5 % talousarviosta. Toteuma oli hieman tasaista toteumaa suurempi johtuen mm. hankejaksoituksista ja lakisääteisen Ely - korvauksen arviota suuremmasta toteumasta.

Kaupungin toimintakulujen toteuma on talousarvion mukainen. Henkilöstökulujen toteutumisaste oli 23,8 %, palvelujen ostojen 24,1 % ja aineiden ja tarvikkeiden ostojen 19,6 % talousarviosta. Toimintakate (toimintatuottojen ja -kulujen erotus ilman poistoja) oli - 10 miljoonaa euroa ja talousarvion mukainen, 22 % talousarviosta.

Kaupungin verotilitykset olivat alkuvuonna yhteensä 10,1 miljoonaa euroa (23,9 %). Talousarviossa vuoden 2025 verotuloiksi on arvioitu 42,2 miljoonaa euroa (2024 toteuma 41,1 milj. euroa).

Ennuste vuodelle 2025 näyttää tässä vaiheessa toteutuvan noin 4,4 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Vaikkakin talousarviossa olleet suuret noin 3,0 miljoonan euron kertapoistot toteutuivat jo vuonna 2024 eivätkä rasita vuoden 2025 tulosta, niin suurimpana epävarmuustekijänä kaupungin vuoden 2025 tuloksen kannalta voidaan pitää verotuottojen kehitystä. Kuntaliiton viimeisimmän verotuloennusteen mukaan koko vuoden verotulot olisivat noin 40,0 miljoonaa euroa (TA 42,2 miljoonaa euroa). Verotuloennusteet ovat tässä vaiheessa vielä epävarmoja ja tarkempia tietoja saadaan kesäkuussa. Tilinpäätösennusteeseen verotulojen määräksi on arvioitu 41 milj.

Investointien toteutuminen/kaupunki

Kaupungilla on käynnissä voimakas investointivaihe, koska toimitilojen korjausvelka on iso. Ensimmäisellä vuosineljänneksellä investointien toteutumisaste oli suuri, 51,3 % talousarviosta, johtuen siitä, että suurimpien investointien valmistuminen ajoittuu alkuvuoteen.

Suurimmat investointimenot alkuvuonna koostuivat monitoimijatalo Wintteristä 3,1 miljoonaa euroa ja Wintterin irtokalusteista ja laitteista, 2,2 miljoonaa euroa. Liikuntapuolen tiloja lukuunottamatta Wintteri rahoitetaan leasing-rahoituksella, mikä ei näy investoinneissa. Liikuntapuolen investointiin on saatu tukea 1,2 milj.

Liikelaitokset

Uudenkaupungin Vesi liikelaitos

Liikevaihto ensimmäisellä vuosineljänneksellä oli 1.368.546 euroa, koko vuoden arvion ollessa 5.314.315 euroa. Liikevaihto on toteutunut suunnitelman mukaisesti toteuman ollessa 25,8 %. Liikevaihto kasvoi edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna 95.643 euroa.

Palveluiden ostot eli käytännössä puhdistuspalveluiden osto Vakka-Suomen Vedeltä pienenevät edellisestä vuodesta huomattavasti. Puhdistamolle johdettavien jätevesien määrä on ollut alkuvuodesta huomattavan pientä johtuen sulamisvesien ja vesisateiden puutteesta alkuvuonna.

Vuodelle 2025 liikelaitoksen investointeihin on varattu 2.021.000 euroa. Toteutuneet investoinnit ensimmäisellä vuosineljänneksellä ovat olleet 263.153 euroa eli noin 13,0 % koko vuodelle varatuista investoinneista. Investoinnit ovat vasta aluillaan ja toistaiseksi merkittävimmät investoinnit ovat olleet keskustan vesijohtoverkoston saneerauksia ja makean veden altaan säännöstelyporttien suunnittelua.

Liikelaitoksen korkomenot ja lainanlyhennykset olivat ensimmäisellä vuosineljänneksellä nolla euroa. Tämä johtuu siitä, että liikelaitos on tällä hetkellä velaton.

Vakka-Suomen Vesi liikelaitos

Liikevaihto ensimmäisellä vuosineljänneksellä oli 579.419 euroa, koko vuoden arvion ollessa 2.532.370 euroa. Liikevaihto on toteutunut vajaasti toteuman ollessa 22,7 %.

Vodelle 2025 investointeihin on varattu 685.000 euroa. Investoinneissa on toteutettu toistaiseksi vain pieniä kohteita. Toteutuneet investoinnit ensimmäisellä vuosineljänneksellä ovat olleet vain 52.102 euroa eli 7,6 % koko vuodelle varatuista investoinneista.

Liikelaitoksen talous on toteutunut vajaasti niin menojen kuin tuotosten osalta. Tämä johtuu alkuvuoden normaalia pienemmästä jätevesivirtaamasta puhdistamolle. Tuotot ovat kuitenkin olleet menoja suuremmat, joten toiminta itsessään on ollut kannattavaa ja hyvin hoidettua. Numerot eivät kuitenkaan kerro täyttä totuutta, koska erityisesti kemikaalien ostot toteutuvat säiliöiden tilausrajojen eivätkä kvartaalien mukaisesti.

Liikelaitoksella oli edellisinä vuosina noin seitsemän miljoonan euron investointi Häpönniemen jätevedenpuhdistamon laajentamiseksi ja tehostamiseksi ja tämä hanke on kasvattanut pääomakustannuksia. Lainakanta on kuitenkin hankkeen valmistumisen jälkeen pienentynyt eikä uutta lainaa ole otettu. Tavoitteena on pitää liikelaitoksen talous vahvana, jotta tulevista lainanlyhennyksistä ja mahdollisista uusista investoinneista suoriudutaan ilman merkittäviä hinnanmuutoksia.

Vaasan hallinto-oikeudesta saatiin päätös uudesta ympäristöluvasta 6.10.2023. Lainvoimaisen päätöksen mukaan purkuputkea ei tarvitse siirtää, vaan se saa jäädä nykyiselle sijainnilleen. Lupapäätöksen mukaan luvanhakijan on kuitenkin tehtävä selvitys jätevesien jälkikäsittelyn ja hygienisoinnin tarpeesta ja toteuttamismahdollisuuksista sekä niiden vaikutuksista jätevedenpuhdistamon puhdistettujen jätevesien laatuun ja määrään 30.6.2025 mennessä. Tämä saattaa tarkoittaa miljoonaluokan investointeja vuosikymmenen loppuun mennessä. Lisäksi ympäristöluvassa edellytetään puhdistamon piha-alueiden asfaltointeja ja uuden sakeuttamon kattamista. Nämä pienemmät investoinnit ovat jo käynnissä ja toteutuvat vuoden 2025 aikana.

Valtuuston jo päättämät talousarviomuutokset

Kaupunginvaltuusto päätti 3.2.2025 vuoden 2025 investointimäärärahojen tarkistamisesta. Vuoden 2025 talousarviossa oli vuodelta 2024 vuodelle 2025 siirretty jo investointimäärärahoja yhteensä 837 000 euroa. Lisäsiirto vuodelle 2025 oli valtuuston päätöksessä 3 263 400 euroa. Jatkossa lisäsiirtoja ei tehdä enää alkuvuodesta vaan kokonaisinvestointimenot ennakoidaan jo syksyllä talousarvioon.

3.2.2025 kaupunginvaltuusto hyväksyi vuoden 2025 talousarvioon 1 003 800 euron sopeuttamistoimista, joka näkyy talousarviomuutoksen M2025 sarakkeessa.

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Atso Vainio

Päätösehdotus: Kaupunginhallitus merkitsee talouden 1-3/2025 osavuositarkistuksen tiedoksi ja antaa sen edelleen tiedoksi kaupunginvaltuustolle.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.
